

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 325/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att undersöka effekterna av metoderna för att fördriva vitkindade gäss genom beskjutning och med hjälp av ljud på våren samt om att ut-nyttja höstens fångst som föda direkt med stöd av naturvårdslagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 325/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Anne Kalmari / cent m.fl.:

Finns det planer på att undersöka effekterna av avskjutning och andra ljudskrämmor på häckfåglarna i vår, så att tillstånd för avskjutning kan beviljas också för våren, då antalet vitkindade gäss som stannar i Finland är störst och gässen orsakar mer skador för jordbruket än på hösten,

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att köttet från de vitkindade gäss som avskjutits med dispens kan tillgodogöras direkt med stöd av bestämmelser i naturvårdslagen, i enlighet med lagmotion LM 19/2021 rd som undertecknats av 112 riksdagsledamöter, och att köttet ska få tillgodogöras med stöd av en övergångsbestämmelse som gäller dispenserna för i höst, och

ifall köttet inte får tillgodogöras, vad grundar regeringen sitt beslut på, då fågeldirektivet tillåter tillgodogörande av köttet med dispens?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Vitkindade gäss som hör till den ryska gåspopulationen rastar i Finland under både vår- och höstflytten i ungefär lika stora antal, beroende på väderförhållandena (500 000–700 000 individer). På hösten stannar gässen i genomsnitt en längre tid i Finland, men de orsakar större skador för jordbruket på våren. De vitkindade gässens vårflytt via Finland är redan över för i vår, och därmed är det inte heller möjligt att utföra någon undersökning. Dessutom krävs det för fördrivning i forskningssyfte ett undantagslov enligt naturvårdslagen, som ska ansökas i god tid innan forskningen inleds.

I projektet för gåsåkrar, som finansieras av miljöministeriet och genomförs av Naturresursinstitutet, kommer man under hösten 2021 att undersöka hur effektivt avskjutning är som fördrivningsmetod. På grund av de restriktioner som föreskrivs i fågeldirektivet bör man först undersöka hur effektivt avskjutning fördriver gässen på hösten efter häckningstiden. Våren och försommaren är en kritisk tid för fåglarnas förökning. Fredning av bon enligt lag omfattar alla fåglar, inklusive de som inte är fridlysta. Fördrivning genom avskjutning och andra metoder påverkar också andra flyttande eller redan häckande fåglar och kan leda till att häckningen misslyckas. En undersökning av effekterna av avskjutning och andra ljudskrämmor på de övriga flyttfåglarna och de häckande fåglarna kommer eventuellt att övervägas när resultat av gåsåkerprojektet från i höst är klara.

Vitkindad gås är i Finland fridlyst genom naturvårdslagen och ingen viltart. Förtäring av arter som fridlysts genom naturvårdslagen är inte tillåten utan undantagslov som beviljats med stöd av nämnda lag. Om man med anledning av en art gör en betydande ändring som bryter konsekvensen i den nationella lagstiftningen, skulle ändringen gälla även alla andra fridlysta arter. Det behövs en heltäckande bedömning av dessa följd effekter.

Tillgodogörande av djurarter regleras genom fiske- och jaktlagstiftningen som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och omfattar de behöriga myndigheterna och deras etablerade förvaltnings förfaranden. När det gäller förtäring av köttet från vitkindad gås torde den mest fungerande och enklaste lösningen vara att överföra arten till jaktlagen som en viltart, i enlighet med åtgärds motion AM 74/2020 rd och medborgarinitiativ MI 3/2020 rd. Behandlingen av lag motion LM 19/2021 rd framskrider i riksdagen i enlighet med riksdagens arbetsordning.

I enstaka fall kan närings-, trafik- och miljöcentralen med stöd av 49 § 3 mom. i naturvårdslagen bevilja undantag från fridlysningsbestämmelserna för fåglar på de grunder som nämns i artikel 9 i fågeldirektivet. Beviljandet av undantag från fridlysningsbestämmelserna för fåglar förutsätter under alla omständigheter att det inte finns någon annan godtagbar lösning. Ett kriterium för undantag är också att något av de skäl som fastställs i fågeldirektivet, som att förhindra allvarlig skada på gröda, är tillämpligt på situationen.

För innehav av fridlysta djur som dödas med dispens krävs dessutom en separat dispens enligt naturvårdslagen. För dispens för innehav föreligger med avseende på vitkindad gås inga sådana skäl som avses i fågeldirektivet, eftersom fåglarna inte behöver förtäras för att förhindra skador på gröda eller andra skador.

I motsats till vad som framförs i spörsmålet beräknas det ta ungefär ett år att överföra vitkindad gås till viltart och meddela EU om de skadestånd som hänför sig till detta. Överföring av arten till viltart skulle göra det möjligt att använda den för föda samt även skydds jakt för att förhindra allvarliga skador på gröda.

Helsingfors 11.6.2021

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen